

9. Diverse overlijdensoorzaken (V2-bom, shellshock, grensincident)

Mathieu Conraads (17) uit Bocholtz. Overleden op 27 februari 1945 toen hij op zeventienjarige leeftijd aan het werk was op het veld aan de Duitse zijde bij Lemiers, naar verluidt per abuis beschoten door Nederlandse grenswachten. Hij staat op de in 1951 in het gemeentehuis van Bocholtz geplaatste plaquette vermeld als slachtoffer van de oorlog. Hoe dit tragische overlijden precies heeft kunnen gebeuren, is ondanks nader onderzoek nog niet verhelderd. Wel is duidelijk geworden dat de Duits-Nederlandse grens destijds gesloten was en dat in de weken voorafgaand aan Conraads dood meermaals gewaarschuwd werd om deze grens niet te overschrijden. Na de bevrijding van het zuiden van het land duurde het nog maanden voordat heel Nederland bevrijd was. In de tussentijd berustte de wettelijke macht bij het zogenaamde Militair Gezag die met de burgemeesters correspondeerde over de lokale uitvoering van beleidsmaatregelen. Dit Militair Gezag had in het belang van de geallieerde oorlogvoering verboden dat burgers de grens met Duitsland zouden overschrijden. Omdat velen zich daar toch niet aan hielden en de grens illegaal passeerden, ging er op 13 februari 1945 een 'laatste waarschuwing' uit. In dit rondschrijven aan de burgemeesters maakte de Militair Commissaris het besluit bekend dat vanaf 15 februari onder meer in de gemeente Bocholtz eenieder die zonder de vereiste vergunning de grens zou overgaan, zou worden gearresteerd. Die Commissaris stond in contact met de geallieerden die hem erop wezen dat de 'Dutch Frontier Violations' (Nederlandse schendingen van het grensverbod) een acuut probleem waren. In de maanden voordien waren er dan ook veel aanhoudingen geweest, onder meer van diverse personen uit Bocholtz en Simpelveld, van wie drie Bocholtzenaren zelfs voor de tweede keer! Maar er werd niet gestraft. Dat maakte het de geallieerden lastig om de regels te handhaven. Het toont in ieder geval de omstandigheden van een toenemende grenscontrole minder dan twee weken voorafgaand aan het overlijden van Mathieu Conraads door toedoen van grenswachters.